

Renate Dorrestein

Reddende engel

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

7 maart

17:46

Op de top van de heuvel kwam het landweggetje uit op een vijfsprong. Ik aarzelde even omdat ik iets boosaardigs zag in die overvloed aan mogelijkheden, een vooropgezet plan om me in verwarring te brengen. Het begon al donker te worden, ik had te laat opgemerkt dat het lampje van mijn benzinetank brandde, en er was onweer voorspeld.

Om brandstof te sparen zette ik de motor af. Ik stapte de auto uit. De gure maartse wind rukte aan mijn kleren en mijn haar. Zover het oog reikte, strekte zich een glooiend landschap uit dat dorpen en buurtschappen vrekking in z'n plooiën verborgen hield, want nergens bespeurde ik een teken van menselijk leven.

Pal boven me hing een roofvogel te loeren op een prooi. Kale bomen, half bezwijkend onder trossen maretak, strekten hun takken uit naar de vale hemel. Kraaien pikten met felle bewegingen in een omgeploegde akker. Je had hier vreemde grondsoorten, löss en mergel. En grottenstelsels waarin je voor altijd kon verdwalen, met als enig gezelschap de vleermuizen die er

kwamen overwinteren. Eerder op de dag was ik langs gammele schuurtjes van geteerd hout gereden, met naast een ervan een pony die suïcidaal uit zijn ogen keek. En overal kruisbeelden en kapelletjes, opgetuigd met plastic bloemen die door de jaren heen hun kleur hadden verloren.

Midden op de vijfsprong op de heuvel stond ook zo'n kruis. Op zoek naar houvast liep ik er over de onverharde weg naartoe. Het was niet groot, het reikte maar net tot mijn middel. Ik moest me bukken om de inscriptie te kunnen lezen: 'Red ons, Heer.'

Schielijk draaide ik me weer om. Ik had nu ergens in een dorpscafé achter een biertje kunnen zitten, gebrouwen met water uit eigen bron en hop en gerst van eigen land. Als ik maar beter had opgelet.

Als ik de tekenen niet veel te lang in de wind had geslagen, was ik hier zelfs nooit beland. Maar geluk maakt je lui en zelfgenoegzaam.

Veel mensen schijnen het te betreuren dat je geluk niet kunt hamsteren, zoals bijen met hun honing doen, zodat je je opgeslagen voorraad kunt aanspreken als de nood aan de man komt. Die mensen realiseren zich niet dat het oprakelen van oud geluk juist een afschuwelijke be-

zigheid is.

Ik ging weer in mijn auto zitten en tuurde onthand door de voorruit. Verder van huis dan hier in Zuid-Limburg had ik niet kunnen komen zonder de grens over te rollen. Kilometers maken. Afstand creëren.

Moest ik rustig afwachten totdat er iemand langsreed die me zou kunnen vertellen dat er een paar kilometer verderop al een benzinepomp was, als je de weg tenminste wist? Zo ver kon ik nu ook weer niet van de bewoonde wereld vandaan zijn. Vanmiddag was ik door het ene dorp na het andere gereden, zonder dat een verblijf in een ervan me aantrekkelijk had geleken. Ik had pubers in wanhopige outfits kleumerig op pleintjes zien samenklitten en mannen die allemaal verstandelijk gehandicapt leken dadeloos bij hun tuinhek zien staan. Een bejaard echtpaar op een brommer, met helmen op en opbollende regenjassen aan, tufte kilometerslang zwalkend voor me uit. Bij de oude boerenhoeves stond de poort steevast op een zuinige kier zodat je net niet op de koer kon kijken, en dan had je ook nog al die lelijke bungalowtjes waarin een kapsalon of nagelstudio was gevestigd.

Om tenminste weer een traag uur te doden

had ik in een van de vele kloosters een expositie van zoetsappige iconen bekeken. In een gang waarvan de houten vloer onder mijn voetstappen kermde had ik drie euro entree moeten overhandigen aan een vrouw die er zo levenloos uitzag dat ik even dacht dat ik daar zelf zat. Na de munten in een geldkistje te hebben opgeborgen, zette ze een turfje op een leeg vel papier, netjes linksboven.

Daarna was ik weer in de auto gestapt om op goed geluk dan toch maar een stukje te gaan rijden. De omgeving verkennen, dat is nu eenmaal onderdeel van mijn werk. Ter plaatse doe je altijd je meest verrassende vondsten, daar kan geen kadasteronderzoek of speurtocht via Google Earth tegenop. Bij het rondrijden zou ik vast ook wel op een onderkomen voor de nacht stuiten. Ik was slecht voorbereid van huis gegaan, ik had er niet eens aan gedacht een overnachting te boeken. Net zoals ik was vergeten bijtijds te tanken en mijn telefoonoplader mee te nemen. Ikzelf was al even leeg, uitgehold door de slagen die mijn hart maar bleef maken, luid en onverschillig, en door malende gedachten die nergens toe leidden, behalve tot het inklinkende besef dat ik van mijn verleden en van mijn toekomst was beroofd. Nu alleen

het heden nog. Daar werd trouwens al aan gewerkt, want over een heuvelrug verderop kwamen paarse donderkoppen aandrijven.

Ik stond op een veel te onbeschutte plek om de onweersbui af te wachten. Vlug startte ik de motor. Als ik maar zorgde dat ik gestaag afdaalde, moest ik vroeg of laat in een dorp terechtkomen, dat was een wetmatigheid. En als mijn navigatiesysteem weer een satelliet kon vinden, zou ik zelfs weten waar ik naartoe reed.

Ik had nog steeds het gevoel dat die vijfsprong vier mogelijkheden te veel bood. In het snel invallende duister koos ik de weg die meteen scherp omlaag boog. Net op tijd, want een gevorkte bliksemflits deed het hele landschap oplichten. Nog voordat de eerste donderklap klonk, begon het al onstuimig te regenen. Grind en zand spatten op. Mijn banden slipten over het onverharde wegdek, ik bleef te snel afdalen hoewel ik bezeten op het rempedaal pompte. Hoe steil kon het hier zijn? Waren de heuvels sinds mijn laatste bezoek soms hoger geworden? Had de wereld een andere gedaante aangenomen sinds ik zelf niet meer wist wie of wat ik was, behalve een beverig potloodstreepje op een verder leeg vel papier?

In het onophoudelijke weerlicht doemde

recht voor me een bos op, doormidden gekliefd door het landweggetje dat inmiddels bijna tot een karrenspoor was geslonken. De kale bomen boden weinig beschutting. De bermten waren begroeid met braamstruiken die mijn auto aan weerskanten omsloten. Met een griezelige zekerheid begon me iets te dagen. Deze route leidde niet naar een bebouwde kom. En: omkeren kon ik hier ook niet. Als ik zo meteen op een hek stuitte, of op een omgevallen boom, dan zou ik achteruit de hele weg terug omhoog moeten zien af te leggen. Hoeveel benzine had ik nog?

Er was mij de laatste tijd aanhoudend verteld dat ik me ‘zorgen om niks maakte’. Dat was een leugen geweest, een afleidingsmanoeuvre. Ik had me juist al veel eerder zorgen moeten maken. Dus ook nu hoefde niemand me te vertellen dat ik overdreef. Het kon niet anders of ik denderde, bonkend door kuilen en over keien, hulpeloos voort naar het diepste punt van een of ander rivierdal. Zonder te kunnen ingrijpen zou ik over de glibberige oever het water in schieten.

Bij de gedachte dat er niemand meer was tegen wie ik kon uitroepen: ‘Zie je wel! Ik wist het! Ik wist het en ik had nog gelijk ook!’ werd

het me van woede even zwart voor de ogen. Pas na een paar tellen drong tot me door dat mijn koplampen waren uitgevallen en dat ook mijn ruitenwissers niet meer werkten.

Maar daar knetterde de bliksem weer, en al had ik blijkbaar geen benzine meer, ik had nog steeds vaart. Hotsend daalde ik, daalde ik. De holle weg, met boomwortels op ooghoogte, was zo nauw dat ik de braamstruiken langs de lak van mijn auto had kunnen horen schrapen als het onweer niet alles had overstemd. Opnieuw een bliksemflits, en ik zag dat ik rakelings langs een lange muur schoot met daarin een ijzeren poort met hangsloten, en toen nam mijn snelheid eindelijk af. De auto rolde nog even schokkerig uit en kwam tot stilstand.

Met mijn handen verkramppt om het stuur bleef ik zitten. Het was alsof ik met geweld door een trechter was geperst.

Ergens dichtbij dacht ik het geblaf van een hond te horen. Ik haat die beesten, ik ben er als de dood voor. Hopelijk was het alleen het grommen van de donder geweest. De onweersbui hing nog steeds pal boven mijn hoofd, alsof hij zich met dezelfde snelheid had verplaatst als waarmee ik eraan had geprobeerd te ontkomen.

Ik moest niet alles zo persoonlijk opvatten, dat was me de afgelopen periode ook vaak voorgehouden, op steeds verveeldere toon. 'Jij leeft veel te veel vanuit jezelf, Sabine.' Maar vanuit wie moest je dán leven?

De regen gutste langs de autoruiten. Vroeger hadden in deze streek de gevreesde bokkenrijders huisgehouden, van wie zowel werd beweerd dat het duivelse geesten als menselijke misdadigers waren, of misschien waren het gewoon arme sloebbers geweest die, getroffen door schrale oogsten en strenge winters, uit noodzaak op rooftocht gingen. Hoe dan ook, er waren hier genoeg dingen gebeurd waaraan ik liever niet wilde denken, al kon het niet anders of deze holle weg herinnerde zich nog ieder detail, want grond waar bloed heeft gevloeid, vergeet dat nooit.

Ik knipperde met mijn ogen. Was het mijn verbeelding of pinkte er in de verte werkelijk licht? Er kwam op dit onooglijke weggetje toch geen tegenligger aan? Wat zat ik mezelf te kwellen met spookverhalen terwijl ik elk moment overhoopgereden kon worden: met gedoofde koplampen zou mijn auto in het donker onzichtbaar zijn. Ik moest eruit.

Ik duwde met mijn volle gewicht tegen

het portier, dat niet verder openging dan op een kier, omdat het op de hoge berm stuitte. Hijgend wurmde ik me over de versnellingsbak naar de passagiersstoel. Ook aan die kant leek er nauwelijks ruimte, maar misschien was het net genoeg. Mijn voeten en mijn knieën waren al doorweekt terwijl ik nog bezig was een schouder naar buiten te manoeuvreren, en dan moesten mijn hoofd en mijn romp nog. Een knoop van mijn vest bleef ergens achter haken, ik rukte me los, wist mijn schouder en arm buitenboord te krijgen en klauwde op de tast naar een boomwortel om me aan op te trekken.

Koude vingers sloten zich om mijn hand.

Het deel van mijn lichaam dat zich nog in de auto bevond, bevroor. De rest van mij begon instinctief te spartelen.

‘U kunt hier niet uitstappen!’ riep een meisjesstem, net hoorbaar boven het gerommel en het gedaver in de lucht. ‘U kunt hier niet uitstappen!’

Het lukte me mijn hoofd om het portier heen te hoeken. In de stromende regen stond een jong meisje tegen de berm gedrukt, het natte lange haar om het hoofd gepleisterd. Ik hees me de auto uit, wankel van opluchting omdat ik blijkbaar in de buurt van menselijke bewoning